Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8 szkoły podstawowej

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	**na ocenę dostateczną**	**na ocenę dobrą**	**na ocenę bardzo dobrą**	**na ocenę celującą**
I. Azja				
Uczeń: ● wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji ● wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji ● wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej ● wymienia największe rzeki Azji ● wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej ● wyjaśnia znaczenie terminu *wulkanizm* ● odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji ● wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku ● wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji ● wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej ● określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej ● wymienia cechy środowiska przyrodniczego Japonii ● wymienia główne uprawy w Japonii ● określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej	Uczeń: ● opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata ● charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji ● przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji ● omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji ● omawia strefy roślinne Azji ● omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji ● wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy ● wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa ● wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki ● charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii ● omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych ● omawia warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Japonii	Uczeń: ● omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej ● omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji ● charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej ● omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji ● omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych ● wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji ● opisuje przebieg trzęsienia ziemi ● omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji ● opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii ● omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii ● omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii ● omawia cechy gospodarki Chin ● analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata	Uczeń: ● analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki ● omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych ● przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi ● omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu ● omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej ● wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii ● analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii ● charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej ● uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie ● przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem	Uczeń: ○ wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów ○ udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych ○ omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami ○ ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych ○ wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji ○ wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej

● lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach ● wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej ● określa położenie geograficzne Indii ● porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę ● wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie ● wyjaśnia znaczenie terminu *slamsy* ● wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania ● wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania ● określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu ● wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej ● wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie	● przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych ● określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej ● omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach ● przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia ● omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach ● omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego ● podaje przyczyny powstawania slamsów w Indiach ● omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej ● charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową ● omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu ● omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej ● przedstawia cele organizacji OPEC	na podstawie danych statystycznych ● charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin ● przedstawia problemy demograficzne Indii ● omawia system kastowy w Indiach ● przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji ● analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu ● charakteryzuje przetwórstwo przemysłowe Indii ● omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie ● omawia wpływ religii na życie muzułmanów ● przedstawia znaczenie produkcji wyrobów z ropy naftowej w krajach Bliskiego Wschodu	przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych ● omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin ● omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach ● charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju ● omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu ● omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie	○ ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii ○ omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową ○ opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny ○ analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
II. Afryka				
Uczeń: ○ określa położenie matematyczno--geograficzne	Uczeń: ● omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki	Uczeń: ● omawia wpływ czynników	Uczeń: ● omawia związek budowy geologicznej Afryki z	Uczeń: ● wyjaśnia istnienie strefowości

Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej ○ wymienia strefy klimatyczne Afryki ○ wymienia największe rzeki i jeziora Afryki ○ wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce ○ wymienia główne uprawy w Afryce ○ wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej ○ wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki ○ wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki ○ wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem ○ wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem ○ określa położenie geograficzne Kenii ○ wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii	● wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów ● charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki ● omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce ● charakteryzuje znaczenie chowu zwierząt w krajach Afryki ● przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych ● omawia przemysł wydobywczy w Afryce ● wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej ● analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu ● przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych	klimatotwórczych na klimat Afryki ● omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej ● omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu ● omawia gospodarkę w strefie Sahelu ● omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych ● przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki ● omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce ● omawia przyczyny niedożywienia ludności w Afryce ● opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Afryki ● wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO ● opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji	powstawaniem rowów tektonicznych ● wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej ● omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu ● przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce ● omawia skutki niedożywienia ludności w Afryce ● omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce ● omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki	klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce ● wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu ● przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim ● przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki ● określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii
III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa				
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

- określa położenie geograficzne Ameryki
- wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową
- wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie
- wyjaśnia znaczenie terminów: *tornado*, *cyklon tropikalny*
- wskazuje na mapie Aleję Tornad
- wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku
- określa położenie geograficzne Amazonii
- omawia florę i faunę lasów równikowych
- podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu
- wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę
- wyjaśnia znaczenie terminów: *urbanizacja*, *wskaźnik urbanizacji*, *aglomeracja*, *megalopolis*
- wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie
- wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie
- określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych
- wyjaśnia znaczenie terminów: *produkt światowy brutto*, *technopolia*
- wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych

- wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej
- podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki
- wymienia strefy klimatyczne Ameryki
- omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych
- podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się
- podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii
- omawia cechy klimatu Amazonii
- podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki
- przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej
- analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej
- opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych
- wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej
- omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu

- charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki
- omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki
- porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce
- charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych
- podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii
- opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii
- omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki
- omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu
- omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł
- podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie

- wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce
- omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce
- przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce
- omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii
  - podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii
- przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce
- przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce
- określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej
- charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych
- omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych

- przedstawia cechy ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map
- przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji
- przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii
- opisuje problemy ludności mieszkających w slamsach na podstawie materiałów źródłowych
- ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych
- ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych

● wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych		○ podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej ○ omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych ○ omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych		
IV. Australia i Oceania				
Uczeń: ● określa położenie geograficzne Australii i Oceanii ● wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy ● wyjaśnia znaczenie terminu *basen artezyjski* ○ wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii ○ przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych ○ wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie	Uczeń: ● charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii ● charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii ● wymienia strefy klimatyczne w Australii ● charakteryzuje wody powierzchniowe Australii ● omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii ● omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej	Uczeń: ● wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów ○ omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej ○ omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii ○ charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii ○ omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych ○ przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii	Uczeń: ● wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat ○ omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii ○ wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów ○ omawia znaczenie przetwórstwa przemysłowego i przemysłu zaawansowanych technologii w rozwoju Australii	Uczeń: ● wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii ● wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii ○ określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych

V. Obszary okołobiegunowe

Uczeń: ● określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych ● wyjaśnia znaczenie terminów: *góra lodowa*, *pak lodowy*, *lądolód*, *lodowce szelfowe* ● wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki	Uczeń: ● wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych ● charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki ● wymienia zagrożenia środowiska przyrodniczego obszarów polarnych	Uczeń: ○ opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych ○ charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia	Uczeń: ● porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki ● wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową ● omawia status prawny Antarktydy	Uczeń: ● omawia skutki zmian klimatu w środowisku geograficznym obszarów polarnych